Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/492

29.1.2025

P10_TA(2024)0025

Uporaba Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji: vloga EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 22. oktobra 2024 o predlogu sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o uporabi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (vloga Belgije – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch) (COM(2024)0275 – C10-0101/2024 – 2024/0226(BUD))

(C/2025/492)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2024)0275 – C10-0101/2024),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/691 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o Evropskem skladu za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce (ESPG) in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1309/2013 ([1]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o ESPG),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 ([2]), kot je bila spremenjena z Uredbo (EU, Euratom) 2024/765 ([3]), in zlasti člena 8 Uredbe,

— ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ([4]), in zlasti točke 9,

— ob upoštevanju pisma Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračun (A10-0009/2024),

A. ker je Unija vzpostavila zakonodajne in proračunske instrumente za dodatno podporo delavcem, ki so jih prizadele posledice velikih strukturnih sprememb v svetovnih trgovinskih tokovih ali svetovna finančna in gospodarska kriza, ter za pomoč pri njihovem ponovnem vključevanju na trg dela; ker se ta pomoč zagotovi v obliki finančne podpore delavcem in podjetjem, za katera so delali;

B. ker je Belgija vložila vlogo EGF/2024/001 BE/Match-Smatch za finančni prispevek iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji (ESPG) zaradi odpustitve 513 presežnih delavcev ([5]) v gospodarskem sektorju, razvrščenem v oddelek 47 NACE po reviziji 2 (Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili), v pokrajinah Hainaut (BE32), Liège (BE33) in Namur (BE35), pri čemer je bilo 444 delavcev odpuščenih v referenčnem obdobju od 11. decembra 2023 do 11. aprila 2024, 69 pa pred oziroma po tem obdobju;

C. ker se vloga nanaša na 444 presežnih delavcev, ki so v referenčnem obdobju prenehali delati v podjetju Match-Smatch;

D. ker se vloga nanaša tudi na 69 presežnih delavcev, ki so prenehali delati pred štirimesečnim referenčnim obdobjem ali po njem, vendar je mogoče ugotoviti jasno vzročno povezavo z dogodkom, ki je povzročil odpustitev presežnih delavcev v referenčnem obdobju, kot zahteva drugi odstavek člena 6 uredbe o ESPG;

([1]) UL L 153, 3.5.2021, str. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Uredba Sveta (EU, Euratom) 2024/765 z dne 29. februarja 2024 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (UL L, 2024/765, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) V smislu člena 3 uredbe o ESPG.

E. ker vloga temelji na merilu za pomoč iz člena 4(2), točka (a), uredbe o ESPG, ki zahteva prenehanje dejavnosti vsaj 200 presežnih delavcev v štirimesečnem referenčnem obdobju v podjetju v državi članici, vključno s presežnimi delavci pri dobaviteljih ali proizvajalcih v poproizvodni fazi in/ali samozaposlenimi osebami, ki so prenehale opravljati dejavnost;

F. ker so v belgijskem živilskem maloprodajnem sektorju v letu 2023 zabeležili znaten upad prodaje zaradi energetske in inflacijske krize ter povečanje čezmejnega nakupovanja in e-trgovanja;

G. ker se je podjetje Match-Smatch več let soočalo s težavnimi gospodarskimi razmerami in je za leto 2022 poročalo o bruto izgubi iz poslovanja v višini 36,5 milijona EUR in ker je v želji, da bi preprečilo nadaljnje izgube, septembra 2023 sprejelo ponudbo skupine Colruyt za nakup 57 od 84 trgovin, pri čemer je slednja prevzela tudi zaposlene v teh trgovinah (1 069 oseb); ker so osem dodatnih trgovin kupila podjetja Carrefour, Delhaize, Intermarché in Delfood;

H. ker je bilo zato skupaj 513 zaposlenih v postopku kolektivnega odpuščanja, in sicer 339 zaposlenih v 19 trgovinah, za katere ni bilo mogoče najti kupca, in 174 zaposlenih na sedežu podjetja Match-Smatch;

I. ker so bile upoštevane zahteve nacionalne zakonodaje in zakonodaje Unije o kolektivnem odpuščanju,

J. ker je gospodarska kriza, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, pospešila povpraševanje po bolj kvalificiranih delavcih na belgijskem trgu dela, zaradi česar se nekdanji delavci podjetja Match-Smatch težje ponovno vključijo v zaposlitev;

K. ker bi morali biti finančni prispevki iz ESPG usmerjeni predvsem v aktivne ukrepe politike trga dela in prilagojene storitve, katerih cilj je hitra ponovna vključitev upravičencev v dostojno in trajnostno zaposlitev v njihovem prvotnem sektorju dejavnosti ali zunaj njega, ob njihovi hkratni pripravi na bolj zeleno in bolj digitalno evropsko gospodarstvo;

L. ker je bil pri reviziji večletnega finančnega okvira najvišji letni znesek za ESPG zmanjšan s 186 milijonov EUR na 30 milijonov EUR (v cenah iz leta 2018), kot je določeno v členu 8 Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (EU, Euratom) 2024/765; ker bi morala Komisija pozorno spremljati izvajanje ESPG, vse institucije pa bi morale sprejeti vse potrebne ukrepe, da se bodo lahko presežni delavci kljub zmanjšanju sklada zanesli na solidarnost Unije prek podpore ESPG;

1. se strinja s Komisijo, da so pogoji iz člena 4(2), točka (a), uredbe o ESPG izpolnjeni in da je Belgija na podlagi te uredbe upravičena do finančnega prispevka v znesku 2 661 564 EUR, kar je 85 % skupnih stroškov v višini 3 131 252 EUR, pri čemer stroški prilagojenih storitev znašajo 3 009 752 EUR, stroški priprave, upravljanja, informiranja in obveščanja javnosti ter nadzora in poročanja pa 121 500 EUR;

2. ugotavlja, da so belgijski organi vlogo predložili 3. junija 2024, Komisija pa je na osnovi dodatnih informacij, ki jih je posredovala Belgija, oceno te vloge dokončala 16. septembra 2024 in jo še istega dne posredovala Parlamentu;

3. ugotavlja, da se vloga nanaša na 513 presežnih delavcev, ki so prenehali opravljati svojo dejavnost v podjetju Match-Smatch; ugotavlja tudi, da bo skupaj 365 presežnih delavcev ciljnih prejemnikov in da se pričakuje, da bodo sodelovali v ukrepih;

4. ugotavlja, da je Belgija zaprosila za sofinanciranje iz ESPG izključno za podporo nekdanjim delavcem podjetja Match-Smatch, ki živijo v Valoniji, glede na razmere na regionalnem trgu dela (stopnja brezposelnosti v letu 2023 je znašala 8,2 %), in ker je bilo več kot 70 % delavcev odpuščenih prav v tej regiji;

5. ugotavlja, da je polovica presežnih delavcev podjetja Match-Smatch (46 %) stara petdeset let ali več, kar je starostna skupina, ki se sooča z več ovirami pri zaposlovanju, in da je bila v zadnjem četrtletju leta 2023 razlika med stopnjo zaposlenosti v starostni skupini 20–54 let (76,8 %) in stopnjo zaposlenosti v starostni skupini nad 55 let (58,5 %) na nacionalni ravni 18,3 odstotne točke ([6]); poudarja, da bosta izpopolnjevanje in prekvalifikacija delavcev v skladu s potrebami trga dela po kvalificiranih delovnih mestih zato izziv, zlasti ob upoštevanju velikega števila ljudi, ki bodo odpuščeni hkrati;

6. pozdravlja dejstvo, da je Belgija usklajeni sveženj prilagojenih storitev pripravila v posvetovanju s ciljnimi upravičenci, njihovimi predstavniki in socialnimi partnerji, da bi prizadeta območja in splošni trg dela v prihodnje postali bolj trajnostni in odporni;

([6]) Statbel, Emploi et chômage (Belgijski statistični urad, Zaposlenost in brezposelnost) (13. junij 2024). Chiffres (Številčni podatki).

7. opozarja, da prilagojene storitve za delavce in samozaposlene osebe vključujejo naslednje ukrepe: informacijske storitve, poklicno usmerjanje in pomoč pri iskanju nadomestne zaposlitve, usposabljanje, preusposabljanje in poklicno usposabljanje, podporo pri ustanavljanju podjetja in prispevek v ta namen, pa tudi spodbude in pomoči;

8. spominja, da bodo belgijski organi poskrbeli, da bosta enakost spolov in vključevanje vidika spola sestavni del izvajanja in bosta promovirana v vseh fazah;

9. opominja, da bodo belgijski organi poskrbeli, da bo jasen izvor pomoči in da bo financiranje Unije prepoznavno, in da bodo poudarili unijsko dodano vrednost tega ukrepa, in sicer s skladnimi, učinkovitimi in ciljno usmerjenimi informacijami različnemu občinstvu, vključno s ciljno usmerjenimi informacijami za upravičence, lokalne in regionalne organe, socialne partnerje, medije in javnost;

10. pozdravlja dejstvo, da so se regionalna javna služba za zaposlovanje in poklicno usposabljanje Valonije (Le Forem), sindikata (FGTB in CSC) in drugi partnerji v letu 2024 večkrat sestali, da bi pripravili trden sveženj prilagojenih ukrepov v podporo prizadevanjem delavcev podjetja Match-Smatch za vrnitev na delo, da bi tako bolje razumeli potrebe delavcev po preusposabljanju, da so se posvetovali tudi s socialnimi svetovalci, ki so spremljali delavce po odpustitvi, in da je bil rezultat teh srečanj usklajen sveženj ukrepov ESPG, ki je v skladu s členom 7(4) uredbe o ESPG;

11. pozdravlja vključitev modula o krožnem gospodarstvu in učinkoviti rabi sredstev, ki ga je regionalna javna služba za zaposlovanje in poklicno usposabljanje (Forem) razvila za nekdanje delavce podjetja Swissport (EGF/2020/005 BE/Swissport) kot del standardne ponudbe in ki bo sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+); v zvezi s tem ponovno poudarja, da bi morala imeti Unija pomembno vlogo pri zagotavljanju potrebnih kvalifikacij za dvojni prehod; odločno podpira dejstvo, da bo ESPG v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 še naprej izkazoval solidarnost s prizadetimi osebami in da bo tudi v prihodnje osredotočen na posledice prestrukturiranja za delavce; poziva, naj se pri prihodnjih vlogah čim bolj poveča skladnost politik;

12. meni, da je socialna odgovornost Unije, da tem delavcem, ki so postali presežni, zagotovi potrebne kvalifikacije za digitalno in zeleno preoblikovanje industrije in gospodarstva Unije, ki bo imelo posledice tudi za trg dela; zato poziva, naj se posebna pozornost nameni kvalificiranemu in primernemu izobraževanju, vključno s poklicnim usposabljanjem;

13. ugotavlja, da je Belgija prilagojene storitve za ciljne upravičence začela izvajati 1. januarja 2024 in da bodo zato izdatki za ukrepe upravičeni do finančnega prispevka iz ESPG od 1. januarja 2024 do izteka 24 mesecev od datuma začetka veljavnosti sklepa o financiranju;

14. ugotavlja, da je Belgija prve upravne odhodke za izvajanje ESPG imela 22. septembra 2023 in da bodo odhodki za pripravo, upravljanje, informiranje in obveščanje javnosti, nadzor in poročanje torej upravičeni do finančnega prispevka iz ESPG od 22. septembra 2023 do izteka 31 mesecev od datuma začetka veljavnosti sklepa o financiranju;

15. poudarja, da so belgijski organi potrdili, da se za upravičene ukrepe ne črpa pomoč iz drugih skladov ali finančnih instrumentov Unije in da bodo pri dostopu do predlaganih ukrepov in njihovem izvajanju spoštovana načela enake obravnave in nediskriminacije;

16. ponavlja, da pomoč iz ESPG ne sme nadomestiti ukrepov, za katere so odgovorna podjetja na podlagi nacionalnega prava ali kolektivnih pogodb, pa tudi ne drugih nadomestil ali pravic presežnih delavcev, saj mora pomoč iz ESPG druge prejemke samo dopolnjevati; opozarja, da morajo države članice, ki zaprosijo za finančno podporo iz ESPG, zagotoviti, da so izpolnjene zahteve iz nacionalne zakonodaje in zakonodaje Unije v zvezi s kolektivnim odpuščanjem ter da zadevno podjetje ustrezno poskrbi za svoje delavce;

17. odobri sklep, priložen tej resoluciji;

18. naroči svoji predsednici, naj ta sklep podpiše skupaj s predsedujočim Svetu ter poskrbi za njegovo objavo v *Uradnem listu Evropske unije*;

19. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo skupaj s prilogo posreduje Svetu in Komisiji.

PRILOGA

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o uporabi Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce na podlagi vloge Belgije – EGF/2024/001 BE/Match-Smatch

(Besedilo te priloge tukaj ni navedeno, saj je enako končnemu aktu, Sklepu (EU) 2024/2854.)